Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Kulejach

Na lata: 2026/2027, 2027/2028, 2028/2029

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowywany jest jako dokument wieloletni, obejmujący cały cykl kształcenia ucznia w szkole podstawowej. Jednocześnie jego realizacja uszczegóławiana jest corocznie poprzez opracowanie programu realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny, uwzględniającego aktualne potrzeby uczniów oraz zmieniające się uwarunkowania rynku pracy i systemu edukacji.

I. WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) stanowi integralny element działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły i jest ukierunkowany na systemowe, celowe i długofalowe wspieranie uczniów w procesie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.

System obejmuje skoordynowane działania wszystkich podmiotów funkcjonujących w środowisku szkolnym, a także współpracę ze środowiskiem lokalnym, instytucjami rynku pracy oraz rodzicami uczniów.

WSDZ odpowiada na wyzwania współczesnego rynku pracy, w tym dynamiczne zmiany technologiczne, rozwój sztucznej inteligencji, globalizację oraz potrzebę uczenia się przez całe życie.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowywany jest jako dokument długofalowy, obejmujący cały cykl kształcenia w szkole podstawowej, tj. ośmioletni okres edukacji ucznia. Jego realizacja ma charakter systemowy i etapowy, dostosowany do poziomu rozwojowego uczniów oraz ich potrzeb edukacyjnych i zawodowych.

W klasach I–VI szkoły podstawowej działania realizowane są w formie orientacji zawodowej, której celem jest stopniowe wprowadzanie uczniów w świat zawodów, rozwijanie zainteresowań oraz kształtowanie pozytywnej postawy wobec pracy i uczenia się. Natomiast w klasach VII–VIII realizowane jest właściwe doradztwo zawodowe, obejmujące pogłębioną diagnozę predyspozycji uczniów, analizę rynku pracy oraz wsparcie w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.

WSDZ stanowi spójny system działań realizowanych przez wszystkich nauczycieli i specjalistów szkoły, a jego założenia są uszczegóławiane corocznie w programie realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny, uwzględniającym aktualne potrzeby uczniów, rodziców oraz zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego stanowi integralną część dokumentacji szkoły i jest zgodny z zapisami statutu szkoły.

WSDZ jest dokumentem obowiązującym wszystkich nauczycieli i specjalistów, którzy realizują działania z zakresu doradztwa zawodowego.

II. PODSTAWA PRAWNA

WSDZ opracowano na podstawie:

- USTAWY z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820 i 904)
- ROZPORZĄDZENIA MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJz dnia 12 lutego 2019 r.w sprawie doradztwa zawodowego(Dz. U. poz. 325 oraz z 2026 r. poz. 73)
- Statutu Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Kulejach,
- podstawy programowej kształcenia ogólnego,
- kierunków polityki oświatowej państwa.

III. ZAŁOŻENIA SYSTEMU

WSDZ opiera się na następujących założeniach:

- doradztwo zawodowe ma charakter ciągły i systemowy,
- obejmuje wszystkich uczniów na każdym etapie edukacyjnym,
- uwzględnia indywidualne potrzeby i możliwości uczniów,
- integruje działania dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze,
- wykorzystuje aktualne informacje o rynku pracy,
- opiera się na współpracy wszystkich podmiotów szkoły,
- wykorzystuje nowoczesne technologie i narzędzia cyfrowe,
- jest procesem wspierającym, a nie narzucającym wybory ucznia.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opiera się na systematycznej diagnozie potrzeb uczniów, rodziców oraz nauczycieli w zakresie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Diagnoza stanowi podstawę do planowania działań doradczych oraz dostosowania oferty szkoły do rzeczywistych potrzeb odbiorców.

Obejmuje ona w szczególności:

- identyfikację zainteresowań, predyspozycji i aspiracji uczniów,
- rozpoznanie potrzeb wsparcia w zakresie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych,

- analizę oczekiwań rodziców w zakresie wsparcia doradczego,
- określenie potrzeb nauczycieli w zakresie realizacji treści doradczych.

Diagnoza realizowana jest poprzez:

- ankiety i kwestionariusze (w tym narzędzia cyfrowe),
- obserwację uczniów,
- rozmowy indywidualne i grupowe,
- analizę dokumentacji szkolnej,
- analizę wniosków z poprzednich lat.

Uzyskane wyniki stanowią podstawę do opracowania programu realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny.

IV. CELE WSDZ w SZKOLE PODSTAWOWEJ im. ORŁA BIAŁEGO W KULEJACH

Cel główny:

Przygotowanie uczniów do świadomego, odpowiedzialnego i trafnego wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- poznaje swoje predyspozycje, zainteresowania i możliwości,
- rozwija kompetencje kluczowe i społeczne,
- poznaje świat zawodów i rynek pracy,
- korzysta z narzędzi cyfrowych w planowaniu kariery,
- analizuje trendy rynku pracy,
- planuje swoją ścieżkę edukacyjną i zawodową,
- podejmuje decyzje w sposób świadomy i odpowiedzialny.

V. STRUKTURA SYSTEMU

WSDZ realizowany jest poprzez współpracę:

- dyrektora szkoły,
- doradcy zawodowego,
- nauczycieli,
- wychowawców,
- specjalistów (pedagog, psycholog),
- rodziców,
- instytucji zewnętrznych.

Doradztwo zawodowe w szkole nie jest zadaniem wyłącznie doradcy zawodowego, lecz stanowi wspólne działanie wszystkich nauczycieli i specjalistów.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego realizowane są:

- na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych,
- podczas zajęć z wychowawcą,
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- w działaniach wychowawczo-profilaktycznych,
- podczas zajęć dodatkowych i projektów edukacyjnych.

Każdy nauczyciel, realizując podstawę programową swojego przedmiotu, odnosi się do zagadnień związanych z poznawaniem siebie, światem zawodów oraz rynkiem pracy.

VI. ZADANIA POSZCZEGÓLNYCH PODMIOTÓW

1. Dyrektor szkoły-

- organizuje i nadzoruje realizację WSDZ,
- zapewnia warunki do realizacji działań doradczych,
- wspiera współpracę z instytucjami.

2. Doradca zawodowy-

- koordynuje działania WSDZ,
- prowadzi zajęcia i konsultacje,
- diagnozuje potrzeby uczniów,
- współpracuje z nauczycielami i rodzicami,
- analizuje rynek pracy i prognozy zawodów.

3. Nauczyciele i wychowawcy-

- realizują treści doradztwa zawodowego,
- wspierają rozwój uczniów,
- współpracują z doradcą zawodowym.

4. Rodzice-

- wspierają ucznia w podejmowaniu decyzji,
- uczestniczą w działaniach szkoły,
- współpracują z nauczycielami.

Działania doradcze realizowane są w sposób dostosowany do etapu edukacyjnego ucznia:

- orientacja zawodowa (klasy I–VI) – rozwijanie zainteresowań, poznawanie zawodów, budowanie postawy wobec pracy,

- doradztwo zawodowe (klasy VII–VIII) – diagnoza predyspozycji, analiza rynku pracy, planowanie ścieżki edukacyjnej.

Działania mają charakter ciągły i progresywny, co oznacza stopniowe pogłębianie wiedzy i umiejętności ucznia.

5. Pedagog szkolny i psycholog szkolny-

• wspierają uczniów w rozpoznawaniu ich mocnych stron, zainteresowań, uzdolnień oraz predyspozycji zawodowych,

• prowadzą działania diagnostyczne dotyczące potrzeb uczniów w zakresie planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej,

• udzielają indywidualnych konsultacji uczniom i rodzicom,

• współpracują z doradcą zawodowym, wychowawcami oraz nauczycielami w zakresie planowania działań doradczych,

• wspierają uczniów znajdujących się w sytuacjach kryzysowych lub wymagających dodatkowego wsparcia przy podejmowaniu decyzji edukacyjnych,

• uczestniczą w realizacji działań wynikających z programu realizacji doradztwa zawodowego.

6. Pedagog specjalny-

• wspiera uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej,

• współpracuje z zespołem nauczycieli i specjalistów przy dostosowywaniu działań doradczych do możliwości ucznia,

• uwzględnia wyniki oceny funkcjonalnej oraz indywidualnych potrzeb rozwojowych ucznia,

• wspiera rodziców uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zakresie planowania dalszej edukacji dziecka,

• współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi instytucjami wspierającymi ucznia.

VII. OBSZARY REALIZACJI WSDZ

1. Praca z uczniem-

- zajęcia z doradztwa zawodowego,
- diagnoza predyspozycji,
- planowanie kariery,
- rozwijanie kompetencji cyfrowych.

2. Praca z rodzicami-

- spotkania,
- konsultacje,
- materiały informacyjne.

3. Praca z nauczycielami-

- współpraca,
- wsparcie metodyczne,
- integracja działań.

4. Współpraca z otoczeniem-

- instytucje rynku pracy,
- pracodawcy,
- szkoły ponadpodstawowe.

5. Dokumentowanie działań

Realizacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego dokumentowana jest w szczególności poprzez:

• wpisy w dziennikach lekcyjnych,
• wpisy w dziennikach zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,
• wpisy w dziennikach zajęć specjalistycznych,
• program realizacji doradztwa zawodowego,
• scenariusze zajęć,
• harmonogram działań,
• dokumentację współpracy z instytucjami,
• materiały informacyjne dla uczniów i rodziców,
• sprawozdania z realizacji programu,
• dokumentację ewaluacyjną.

VIII. TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe realizowane są zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji w sprawie doradztwa zawodowego i są dostosowane do etapu edukacyjnego uczniów.

Klasy I–III

Realizacja obejmuje rozwijanie zainteresowań uczniów, poznawanie własnych mocnych stron, pierwsze poznawanie świata zawodów, znaczenia pracy oraz kształtowanie umiejętności planowania prostych działań.

Klasy IV–VI

Działania koncentrują się na poznawaniu własnych zasobów, rozwijaniu kompetencji społecznych, poznawaniu grup zawodów, rynku pracy, znaczenia uczenia się przez całe życie oraz planowaniu własnego rozwoju.

Klasy VII–VIII

Realizacja obejmuje diagnozę predyspozycji zawodowych, analizę rynku pracy, poznawanie oferty szkół ponadpodstawowych, planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz przygotowanie ucznia do świadomego podejmowania decyzji edukacyjnych.

Realizacja obejmuje cztery obszary:

1. Poznawanie siebie
2. Świat zawodów i rynek pracy
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie
4. Planowanie własnego rozwoju.

DOSTĘPNOŚĆ DZIAŁAŃ DORADCZYCH-Szkoła zapewnia dostępność działań doradczych wszystkim uczniom, w tym uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.W razie potrzeby działania dostosowywane są do indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniach, opiniach oraz wynikach oceny funkcjonalnej.

IX. METODY I FORMY PRACY

- zajęcia aktywizujące,

- projekty edukacyjne,
- warsztaty,
- konsultacje,
- działania cyfrowe,
- wizyty zawodoznawcze,
- wycieczki edukacyjne,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- udział w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych,
- projekty edukacyjne,
- gry i symulacje decyzyjne,
- analiza studium przypadku,
- portfolio ucznia,
- wykorzystanie platform edukacyjnych oraz nowoczesnych narzędzi cyfrowych,
- wykorzystanie narzędzi opartych na sztucznej inteligencji z zachowaniem zasad bezpieczeństwa cyfrowego.

X. WSPÓŁPRACA

System zakłada współpracę z:

- rodzicami,
- poradnią,
- urzędem pracy,
- OHP,
- Pracodawcami
- szkoły ponadpodstawowe,
- centra kształcenia zawodowego,
- branżowe centra umiejętności,
- uczelnie wyższe,
- organizacje pozarządowe,
- przedsiębiorców i lokalnych pracodawców,
- przedstawicieli zawodów,
- placówki doskonalenia nauczycieli,
- instytucje samorządowe wspierające doradztwo zawodowe.

XI. EWALUACJA

Ewaluacja obejmuje:

- analizę działań,
- ankiety,
- obserwację,
- wnioski i rekomendacje.

Wnioski z przeprowadzonej ewaluacji stanowią podstawę do planowania działań na kolejny rok szkolny oraz opracowania programu realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniającego aktualne potrzeby uczniów, rodziców i nauczycieli.

XII. KSZTAŁTOWANIE KOMPETENCJI PRZYSZŁOŚCI

W ramach realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego szkoła wspiera rozwój kompetencji niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie edukacji i pracy.

Szczególny nacisk położony jest na rozwijanie:

• umiejętności współpracy,
• skutecznej komunikacji,
• kreatywności,
• przedsiębiorczości,
• krytycznego myślenia,
• rozwiązywania problemów,
• kompetencji cyfrowych,
• odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji,
• samodzielności,
• odpowiedzialności,
• odporności psychicznej,
• umiejętności uczenia się przez całe życie,
• elastyczności i gotowości do zmian na rynku pracy.

XIII. WYKORZYSTANIE NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII

W realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego szkoła wykorzystuje nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne wspierające proces planowania kariery edukacyjno-zawodowej.

Uczniowie rozwijają umiejętność świadomego wyszukiwania, analizowania i krytycznej oceny informacji dotyczących rynku pracy, zawodów oraz systemu edukacji, z wykorzystaniem dostępnych narzędzi cyfrowych, w tym rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji. Wszystkie działania realizowane są z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa cyfrowego, ochrony danych osobowych oraz odpowiedzialnego korzystania z technologii.

XIV. MONITOROWANIE LOSÓW ABSOLWENTÓW

W miarę możliwości organizacyjnych szkoła prowadzi działania związane z monitorowaniem dalszych losów edukacyjnych swoich absolwentów.

Uzyskane informacje wykorzystywane są do:

• doskonalenia działań doradczych,
• oceny skuteczności realizowanego WSDZ,
• planowania współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi,
• dostosowywania działań do potrzeb kolejnych roczników uczniów,
• doskonalenia programu realizacji doradztwa zawodowego.

PODSUMOWANIE

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego stanowi strategiczny element funkcjonowania szkoły, którego celem jest kompleksowe przygotowanie ucznia do świadomego i odpowiedzialnego planowania własnej przyszłości edukacyjnej, zawodowej oraz społecznej.

Realizacja WSDZ wykracza poza przekazywanie informacji o zawodach i szkołach ponadpodstawowych. System koncentruje się przede wszystkim na rozwijaniu potencjału ucznia, budowaniu poczucia sprawczości, odpowiedzialności za własny rozwój oraz kształtowaniu kompetencji umożliwiających funkcjonowanie w dynamicznie zmieniającym się świecie.

Współczesny rynek pracy podlega nieustannym przemianom wynikającym z rozwoju nowych technologii, cyfryzacji, automatyzacji procesów oraz postępującego wykorzystania sztucznej inteligencji. Coraz większego znaczenia nabierają umiejętność uczenia się przez całe życie, elastyczność, gotowość do zmian, współpraca, kreatywność oraz odpowiedzialne korzystanie z technologii. WSDZ uwzględnia te wyzwania, przygotowując uczniów nie tylko do wyboru kolejnego etapu kształcenia, ale również do świadomego funkcjonowania w społeczeństwie i przyszłym życiu zawodowym.

Istotnym założeniem systemu jest indywidualizacja działań doradczych. Każdy uczeń posiada odmienny potencjał, zainteresowania, doświadczenia oraz potrzeby rozwojowe, dlatego działania realizowane w ramach WSDZ są dostosowywane do możliwości psychofizycznych uczniów, z uwzględnieniem ich mocnych stron, predyspozycji oraz aspiracji edukacyjnych i zawodowych.

Skuteczna realizacja WSDZ wymaga współpracy całej społeczności szkolnej. Dyrektor szkoły, nauczyciele, wychowawcy, specjaliści, doradca zawodowy, rodzice oraz instytucje współpracujące tworzą spójny system wsparcia, którego nadrzędnym celem jest dobro ucznia oraz jego wszechstronny rozwój.

WSDZ pozostaje dokumentem otwartym i rozwojowym. Podlega systematycznej analizie, ewaluacji oraz aktualizacji w odpowiedzi na zmieniające się przepisy prawa, kierunki polityki oświatowej państwa, potrzeby uczniów oraz wyzwania współczesnego świata edukacji i rynku pracy. Dzięki temu stanowi narzędzie wspierające nie tylko realizację obowiązków szkoły, ale również budowanie nowoczesnej kultury doradztwa zawodowego opartej na partnerstwie, odpowiedzialności i świadomym planowaniu przyszłości.

Realizacja założeń Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego przyczynia się do tworzenia szkoły, która nie tylko przekazuje wiedzę, lecz przede wszystkim przygotowuje uczniów do podejmowania trafnych decyzji życiowych, odpowiedzialnego zarządzania własnym rozwojem oraz aktywnego uczestnictwa w zmieniającym się świecie edukacji, pracy i społeczeństwa.

Misją Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest wspieranie każdego ucznia w odkrywaniu własnego potencjału, rozwijaniu kompetencji przyszłości oraz podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, umożliwiających aktywne, odpowiedzialne i satysfakcjonujące funkcjonowanie w dynamicznie zmieniającym się świecie.

…….

data i podpis